

VPRAŠANJA
ZA
POLITIČNE
STRANKE
2026

gajst.

SPOŠTOVANE POLITIČNE STRANKE,

na Vas se obračamo s pobudo za sodelovanje pri vodenju strokovne razprave in soočenja zunanjepolitičnih stališč pred prihajajočimi državnozborskimi volitvami.

Ugotavljamo, da je zunanja politika v predvolilnih soočenjih/intervjujih obravnavana drugače kot ostala področja. Povsem razumljivo je, da se notranjepolitičnim temam posveča več časa, saj je vpliv teh politik na blaginjo ljudi izrazitejši in bolj neposreden. Poleg ustreznega časovnega okvira in medijskega prostora, namenjenega notranji politiki, so vprašanja primerno osredotočena in usmerjena v poizvedovanje o dejanskih ukrepih na posameznih resorjih/področjih (npr. ukrepi za reševanje težav v zdravstvu, davčna politika, konkurenčnost gospodarstva, vprašanje boja proti korupciji). Rezultat soočenja dejanskih programskih ciljev, njihovih učinkov in metod njihovega zasledovanja omogoča bolj informirano odločanje o dejanskih politikah, katerim bodo ljudje namenili svoj glas.

Razpravo o zunanji politiki si želimo dvigniti vsaj na raven razprave o notranji politiki. V primerjavi z razpravami o notranji politiki, razprave o zunanji politiki spominjajo na debatni krožek. Vprašanja niso osredotočena na posamezne ukrepe, prioritete ali zunanjepolitične cilje političnih strank. Splošna razprava o aktualnih geopolitičnih izzivih ljudem ne ponudi več od osnovnih svetovnonazorskih premis. Izjema, ki potrjuje pravilo, je razprava o oboroževanju (posledično ne/članstva v NATO). To je edina programska točka, kjer smo zasledili dejansko opredelitev stališča, cilja in sredstev s strani večine strank (v programih ali v sklopu intervjujev/soočenj). Preostanek razprav je prepuščen izražanju stališč o dogajanju v svetu in splošnih usmeritvah slovenske zunanje politike. Če lahko strankam zastavimo specifično vprašanje s področja vodenja infrastrukturnega ali finančnega resorja, kjer morajo opredeliti cilje, časovnico in strategijo, bi lahko podobno naredili tudi na področju vodenja zunanjepolitičnega resorja. Povedano drugače, političnih strank ne sprašujemo, ali mislijo, da bi bilo dobro, če imajo Slovenci dostop do zdravnika. Hkrati pa jim dopustimo, da razpravo o zunanji politiki poenostavijo na vprašanje miru ali vojne. Takšne razprave so nesmiselne in brez dodane vrednosti.

gajst.

Soočenje mnenj mora volivkam in volivcem omogočiti oblikovanje slike o dejanskih zunanjepolitičnih ukrepih, potezah, idejah in strategijah, ki bi jih stranke zasledovale za voljo uresničevanja splošnih zunanjepolitičnih usmeritev. Drugače tvegamo poglobljanje že tako nizke zunanjepolitične kulture in razumevanja pomena zunanje politike. Tvegamo poglobljanje občutka pri volivcih, da Slovenija v zunanji politiki ne zasleduje praktičnih ciljev. Ciljev, katerih doseganje bi (tudi občutno) prispevalo k povečanju blaginje slovenskih državljanov, zagotavljanju njihove varnosti, krepitvi slovenskega gospodarstva in promociji vrednot ter načel v mednarodni skupnosti, ki so temelj našega načina življenja (npr. demokracija, človekovih pravice, vladavina prava). Razočarani smo, ker vemo, da slovenska zunanja politika v praksi tovrstne cilje zasleduje. Težava se pojavi pri medijih, ki specifičnih zunanjepolitičnih vprašanj ne postavijo v osredje, in strankah, ki v programih in nastopih ne konkretizirajo svojih politik.

Naj bodo razprave o najbolj perečih notranjepolitičnih vprašanjih zgled za razpravo o zunanjepolitičnih izzivih. Tako lahko predvolilno obdobje izkoristimo tudi za dvig kulture zunanje politike in zunanjepolitične pismenosti v Sloveniji. Ne podcenjujmo znanja in razgledanosti ljudi - nagradimo in nadgradimo ga!

V prilogi vam pošiljamo 16 zunanjepolitičnih vprašanj. Večina vprašanj je specifičnih, nekaj splošnih. Specifična vprašanja so namreč tista, s katerimi se Vlada in Ministrstvo za zunanje in evropske zadeve srečujeta na operativni ravni. Torej tista, katerih politike pustijo dejanski učinek v času vladanja in tista, za katera ima Slovenija dejansko sredstva, s katerimi lahko cilje ustrezno zasleduje. Vodenje zunanjepolitičnega resorja ne gre enačiti s posedovanjem mnenja o mednarodnih odnosih. Odgovore strank, ki bodo pri razpravi sodelovale, bomo na našem Instagram profilu objavljali v mesecu marcu. Odgovore bomo uporabili tudi pri oblikovanju predvolilnega poročila o usmeritvah zunanje politike Republike Slovenije. Medije spodbujamo, da tovrstna vprašanja zastavljajo po svojih zmožnostih in kapacitetah.

Hvala za posvečanje vaše pozornosti tej zadevi in sodelovanje pri razpravi.
Želimo vam obilo navdiha pri reševanju vprašanj, uspešno kampanjo in srečno na volitvah.

gajst.

NAVODILA ZA REŠEVANJE VPRAŠANJ

Odgovori naj ne bodo daljši od 100-120 besed, saj drugače ne moremo zagotoviti objave celotnega odgovora na družbenih omrežjih;

Odgovore bomo preverjali z opremo za ugotavljanje umetne inteligence. Uporabo prijazno odsvetujemo;

Osredotočite se na vprašanje, predstavite konkretne ukrepe, stališča, strategije, projekte ali ideje, ki bi jih radi uresničili in so uresničljive, v kolikor boste imeli priložnost sooblikovati zunanjo politiko v naslednjih štirih letih oz. za trajanje mandata naslednjega sklica vlade RS;

Zanima nas, predvsem kaj boste storili v prihodnosti, ne kaj ste storili v preteklosti;

Odgovarjate v polnih stavkih;

Dodatni okvirčki sledijo principu "Nudge" (N:) – svetovno znane knjige o vedenjski ekonomiji – usmerjajo vas, namigujejo, vendar vas ne omejujejo – lahko vam pomagajo, lahko pa jih popolnoma ignorirate – izbira je vaša).

Vprašanja niso razporejena po pomembnosti.

Vljudno vas prosimo, da nam odgovore posredujete najkasneje do 3.marca ob 12.00

Prvo vprašanje in odgovore bomo objavili 3. marca ob 18.00

gajst.

VPRAŠANJA ZA POLITIČNE STRANKE 2026

1. Smo pri prvem vprašanju, naj bo splošno. Vsaka vlada svoj zunanjepolitični pristop definira v t.i. Strategiji za zunanjo politiko, ki je izvedbeni dokument Deklaracije Državnega Zbora o zunanji politiki iz leta 2015. Zadnja strategija je bila objavljena decembra 2024. **Na kratko, bi potrebovali novo deklaracijo DZ o zunanji politiki? Opredelite, kaj konkretno bi v odnosu do obstoječe strategije o zunanji politiki obdržali in kaj konkretno bi spremenili?**

(N: nova deklaracija – DA, NE (zakaj?); strategija – vredno, ni vredno – če ni, kateri deli – uvodna premisa, ki opisuje svetovne razmere – cilji, prioritete, sredstva, definicija nacionalnega interesa?; bi napisali bolj preprosto, krajšo, ali daljšo in poglobljeno (na katerih delih, kako bi jo spremenili - ključne razlike).

2. Diplomacija je osnovno sredstvo, s katerim Slovenija uresničuje zunanjepolitične cilje. **Kako konkretno bi povečali učinkovitost slovenske diplomacije oz. delovanja Ministrstva za zunanje in evropske zadeve?**

(N: zaposlovanje in razvoj kadrov (število, kvalitete?); izbor prioritet – osredotočenost (na kaj?); sprememba višine sredstev – financiranje (za koliko, postavke?); organizacija – metode dela (ključne zadolžitve notranje in zunanje službe); krepitev sektorjev – krepitev osebja na predstavništvih; politika napredovanja; ocenjevanje dejanskih delovnih dosežkov; odpuščanje neučinkovitih kadrov; dobre prakse iz tujine).

3. Slovenija ima trenutno 61 rezidenčnih diplomatskih in konzularnih predstavništev po svetu, ki poleg predstavljanja pri državi sprejemnici nerezidenčno pokrivajo večino držav in pomembnih organizacij (npr. NATO, EU, OZN). Ta, med drugim, skrbijo za zastopanje slovenskih političnih in gospodarskih interesov, nudijo konzularne storitve slovenskim in tujim državljanom ter vodijo redni dialog z državo sprejemnico oz. državo akreditacije oz. predstavljajo slovenske interese v sklopu mednarodne organizacije. **Je Slovenija ustrezno zastopana z vidika števila rezidenčnih diplomatskih in konzularnih predstavništev ter njihove lokacije v svetu? Kaj konkretno bi vi spremenili?**

(N: število DKP – manj, več; lokacija (kje?) – Evropa – Afrika – Azija – BV; metode zastopanja – rezidenčno, nerezidenčno, iz Ljubljane oz. virtualno; število zaposlenih na DKP (1+1?))

4. Gospodarska diplomacija je pomemben podporni steber slovenskega gospodarstva, tako doma kot v tujini. V koordinacijo aktivnosti države pri promociji in pomoči slovenskemu gospodarstvu je vključenih mnogo akterjev (npr. MZEZ, MGTŠ, SPIRIT, GZS). V programih večina strank omenja pomen krepitev gospodarske diplomacije in pomoč pri internacionalizaciji slovenskih podjetij. **Navedite konkretne ukrepe, s katerimi bi okrepili gospodarsko diplomacijo in okrepili pomoč tistim slovenskim podjetjem, ki si želijo vstopiti na tuje trge?**

(N: število ekonomskih svetovalcev – trenutno 22 (več, manj, kje?); institucionalni okvir – MZEZ ali MGTŠ kot resor za gospodarsko diplomacijo; sredstva – promocija, sejmi, oglasi; obiski poslovnih delegacij – učinkovitost, priprava, velikost, koordinacija; specialni uradi – urad RS za visoko tehnologijo v Silicijski dolini, na Kitajskem?; posebni odposlanec za diverzifikacijo trgov?; aktivnejše sodelovanje pri mednarodnih pobudah – npr. CRM, Pax Silica, IMEEC, Global Gateway?)

5. Uradna razvojna pomoč je zunanje politično sredstvo, s katerim države kolektivno prispevajo k razvoju manj razvitih držav, blaženju humanitarnih kriz, naslavljanju revščine in ciljev trajnostnega razvoja. Slovenija je za uradno razvojno pomoč (ODA) v letu 2024 namenila 151,97 milijona evrov ali 0,23 odstotka bruto nacionalnega dohodka (BND). Hrvaška je v letu 2024 za ODA namenila 165 milijonov evrov ali 0,21 odstotka BND. Obe državi sta se z deklaracijo zavezali, da bosta do leta 2030 (torej do konca naslednjega mandata) ODA dvignili na 0,33 odstotka BND. Nominalno se delež razvojne in humanitarne pomoči v svetu niža (delni umik ZDA). Prioritetni geografski področji slovenske dvostranske razvojne pomoči (v letu 2024 znašala 53,14 milijona evrov) sta Zahodni Balkan in Podsaharska Afrika, v letu 2024 se je povečala tudi pomoč Ukrajini in Palestini. **Opreделите se do uradne razvojne pomoči in navedite konkretne spremembe, ki bi jih v odnosu do razvojne in humanitarne pomoči zasledovali?**

(N: pomen razvojne politike; višina sredstev; cilji – prioriteta področja, vsebinske prioritete; projekti; metode – večstranska pomoč in bilateralna pomoč; višina in prioritete humanitarne pomoči).

6. Slovenija je z vidika razpoložljivih zunanje političnih sredstev in vpliva v svetu majhna sila. Ena izmed značilnosti delovanja majhnih sil v globalnem upravljanju je iskanje nišnih zunanje političnih področij, kjer lahko država na podlagi znanj, zmogljivosti ali idej prispeva več, gradi na kredibilnosti in prepoznavnosti. Slovenija je v preteklosti napore vlagala v pobude povezane z mednarodnim kazenskim pravom (npr. Ljubljansko – Haška konvencija), vodno diplomacijo v povezavi s podnebjem, opozarjanjem na pomen opraševalcev za obnovo ekosistemov (t. i. čebelja diplomacija), človekovimi pravicami (v zadnjem obdobju predvsem pravicam žensk in deklic – feministična zunanja politika) in vodenju strukturiranega dialoga (npr. Blejski Strateški Forum). **Na katerih področjih globalnega upravljanja vidite priložnost za večji angažma Slovenije, ki bi lahko vodil k konkretnim rezultatom in kako bi se izziva lotili?**

(N: razmišljajte o področjih angažmaja – zakaj tam?; s katerimi partnerji bi lahko sodelovali; kakšne praktične cilje bi si zastavili).

7. Ena izmed prioritet slovenske zunanje politike, ki jo deli večina političnih strank, je skrb za slovenske manjšine in Slovence po svetu. V zadnjem obdobju na tem področju opažamo zaskrbljujoče trende – slovenska manjšina v Avstriji se spopada s težavami, Slovenci v Italiji ne uživajo recipročnih pravic. Podobna težava z reciprociteto je v Porabju, kjer Madžarska za svojo manjšino v Sloveniji naredi bistveno več, kot Slovenija za manjšino na Madžarskem. **S katerimi konkretnimi ukrepi bi naslovili izzive slovenskih manjšin v sosednjih državah, da bi dosegli vsaj recipročno zagotavljanje in udeležanje pravic za pripadnike slovenskih manjšin?**

(N: okrepitev dialoga – komisij; politični pritisk – notifikacija ADP?; kin state pristop s povišanjem neposrednega financiranja skupnosti; povezovanje obmejnih občin – lokalna diplomacija; večja aktivnost generalnih konzulatov – povišanje sredstev; širitev pravic za nekatere skupnosti v Sloveniji – pričakovanje recipročnosti).

8. To vprašanje je v osnovi stvar ministrstva za obrambo, hkrati ima odgovor lahko pomembne zunanje politične implikacije. Slovenija je od leta 2004 članica zveze NATO, ta predstavlja osnovni steber slovenske varnosti in obrambe (tako v klasičnem smislu, kot z vidika novih groženj, dostopa do informacij). Po začetku ruske agresije na Ukrajino se je zavezništvo okrepilo z dvema novima članicama, Finsko in Švedsko. Na lanskem vrhu v Haagu se je večina članic NATO zavezala k cilju zagotavljanja 5% BDP za obrambne namene (3,5% neposredno za klasična sredstva, 1,5% za t. i. dvojno rabo). Nekatere ta cilj že izpolnjujejo. Slovenija je praktično od začetka članstva do lanskega leta za obrambo namenila manj, kot je bil prejšnji cilj (2%). V mandatu te vlade ponovno nismo izpolnili cilja izgradnje srednje bojne bataljonske skupine, ki jo zavezništvu obljublamo že več kot 10 let. **V katerem političnem okviru naj Slovenija zagotovi (ali nadaljuje z zagotavljanjem) svojo varnost in obrambo v naslednjem dolgoročnem obdobju (15 let) in kakšne ukrepe bi sprejeli, da bi Slovenija v tem okviru delovala suvereno, učinkovito in kredibilno?**

(N: NATO – so alternative sploh realistične, kakšne proračunske in politične posledice bi imele?; kako izboljšati našo pozicijo v NATO; EU – kaj pričakujemo od nove evropske varnostne strategije (42.7 člen); potrebujemo evropsko vojsko?; kako je z vlaganjem v obrambo – načrt 2040?).

9. Slovenija je od leta 2004 članica EU. Diplomati na stalnem predstavništvu pri Evropski Uniji v Bruslju predstavljajo naše interese v organizaciji in sodelujejo pri oblikovanju skupnih politik. Svetu EU smo predsedovali dvakrat, leta 2008 in leta 2021. Prioritete trenutne komisije (2024-2029) pod vodstvom Ursule Von Der Leyen so obramba, konkurenčnost, posledično povečanje evropske strateške avtonomije in moči v svetu, tudi prek diverzifikacije partnerstev. Mnogo strank ima v programih zapisano aktivno delovanje znotraj EU (in drugih organizacij), kar je za članice samoumevno.

Katerim politikam ali prioritetnim področjem bi v sklopu Evropskega sveta (torej na ravni PV) in Sveta EU (na ravni ministrov in veleposlanikov) posvečali največ pozornosti, kateri ukrepi se vam zdijo najpomembnejši z vidika zasledovanja skupnih ciljev EU do leta 2030?

(N: pomen EU za Slovenijo; Skupna zunanja politika EU; zeleni prehod; migracije; širitev; konkurenčnost; stanovanja; digitalni prehod...?)

10. Ostajamo v EU, gremo v svet. Trenutna visoka predstavnica EU je Kaja Kallas. Zunanje delovanje EU, ki obsega skupno zunanjo in varnostno politiko, skupno varnostno in obrambno politiko, trgovinsko politiko, razvojno politiko in upravljanje z zunanjimi vidiki notranje varnosti, (lahko) deluje kot multiplikator slovenske zunanje politike. EU se v zadnjih letih v zunanjem delovanju ukvarja predvsem z reševanjem kriz – od ruske agresije na Ukrajino, do Bližnjega Vzhoda. Zaradi očitne odvisnosti od določenih velikih sil se usmerjamo v diverzifikacijo trgovinskih in varnostno-obrambnih partnerstev (Indija, Vietnam, Mercosur, Mehika, Indonezija, Zaliv, Kanada). **Kaj naj bo v naslednjem štiriletnem obdobju zunanje politična prioriteta EU in katere konkretne ukrepe bi na ravni Sveta za zunanje zadeve ali EUCO predlagali/podprli?** *(N: pri tem vprašanju bi vsak "Nudge" služil kot prekomerna usmeritev).*

11. Druga Trumpova administracija v zunanji politiki agresivno sledi svojim nacionalnim interesom in od drugih držav pričakuje, da bodo storile enako. ZDA so vodilni na področju novih tehnologij, največja vojaška sila, so pomemben strateški partner Slovenije, EU si prizadeva za ohranjanje dobrih transatlantskih odnosov. Po drugi strani ZDA do Unije pristopajo drugače, odkrito podpirajo suverinistične politične stranke (npr. članice skupine Patriots), želijo si nadzora nad Grenlandijo, spremembo evropske digitalne politike. Morda je to le retorika, a zunanja politika ZDA se spreminja in odgovornost držav je, da jo vzamejo skrajno resno. **Kakšen pristop naj v prihodnosti v odnosu do ZDA ubere Slovenija in za kakšen pristop si bi prizadevali v sklopu skupne zunanje in varnostne politike EU?**

(N: poglobljanje odnosov – upravljanje odnosov – zmanjšanje sodelovanja – še kaj več?; kakšne konkretne cilje bi imeli z ZDA?; kako bi zastavili strategijo v transatlantskem odnosu?).

12. Kitajska je druga največja svetovna velesila. Z vidika industrializacije so tekmece prehiteli že pred leti in si zagotovili častni naslov "svetovne tovarne". Posedujejo praktični monopol nad predelavo kritičnih surovin, redkokatera globalna dobavna veriga jih zaobide, mnogo držav (tudi EU in Slovenija) je odvisnih od dobave surovin s Kitajske. Hkrati so strateški tekmelec mnogim evropskim podjetjem, njihove trgovinske prakse ogrožajo konkurenčnost EU, so strateški partner Rusije ter omogočajo nadaljevanje vojne v Ukrajini, odkrito napovedujejo spremembo statusa quo v Tajvanski ožini, sodelujejo s Severno Korejo, ki ogroža suverenost sosed (in tako naprej). EU države so v pristopu do Kitajske razdeljene. Francija si želi več dialoga in investicij (odmeven obisk Macrona), Balti so bolj skeptični. MZZ Kitajske je Slovenijo obiskal septembra, več slovenskih delegacij je po tem obiskalo Peking. **Kakšen pristop naj v prihodnosti v odnosu do Kitajske ubere Slovenija in za kakšen pristop si bi prizadevali v sklopu skupne zunanje in varnostne politike EU?**

(N: poglobljanje odnosov – upravljanje odnosov – zmanjšanje sodelovanja – še kaj več?; kakšne konkretne cilje bi imeli s Kitajsko?; kako bi zastavili strategijo v odnosu do Kitajske?)

13. Vojna v Ukrajini traja že štiri leta, več kot milijon smrtnih žrtev na obeh straneh, vzhod države je praktično uničen, dogajali so se vojni zločini. EU je Ukrajini namenila nov sveženj pomoči v višini 90 milijard Evrov, sprejema se 20. paket sankcij, rusko gospodarstvo se sooča z resnimi izzivi. Mirovni dogovor naj bi bil v večini dogovorjen, ostaja le še nekaj podrobnosti (med drugim ozemeljsko vprašanje). Moskva je zahtevala naslovitev temeljnih vprašanj (članstvo Ukrajine v NATO je odpisano), Ukrajina si želi varnostnih zagotovil Zahoda, predvsem ZDA. Z vidika ozemeljskih koncesij je jasno, da Putin nima namena prenehati, dokler ne doseže priključitve zasedenih ozemelj. Bomo doživeli pravičen in trajen mir, ali morda le trajen in dostojen mir po meri ZDA. Prihodnost vloge EU je nedorečena. **Kakšno politično stališče naj v odnosu do ruske agresije na Ukrajino zavzame Slovenija, kakšne cilje naj ima Slovenija v odnosu do obnove in kako naj dolgoročno zastavi odnos z Rusijo?**

(N: nadaljevanje pomoči – prenehanje; poziv pogajanjem; poziv k obsežnejšim sankcijam; odgovornost za zločine; upravljanje – normalizacija – status quo?; okvir EU - enotnost?; evropska varnostna zagotovila?)

14. Konflikt med Izraelom in Palestino ima dolgo brado in traja vsaj od leta 1947. V zadnjem obdobju, ki se je začelo s terorističnim napadom Hamasa na Izrael 7. oktobra 2023 (v katerem je umrlo več kot 1400 Izraelcev), se je možnost za rešitev dveh držav še zmanjšala. Priznane mednarodne organizacije so dejanja izraelske vlade v Gazi označila za genocid, tako je storila tudi predsednica Republike Slovenije. V Gazi se odvija humanitarna katastrofa, Izrael nadaljuje z napadi na Zahodni Breg. Varnostni svet OZN je sprejel resolucijo 2308, s katero naj bi obveljalo premirje, ki je bilo od takrat s strani Izraela večkrat prekinjeno. Hamas se ni razorožil. Trump je za voljo reševanja vprašanja Gaze ustanovil Odbor za mir, kateremu se je pridružilo nekaj držav (med drugim nekatere arabske države, Madžarska, Bolgarija in Izrael). Slovenija in EU v odboru ne sodelujeta. Slovenija, ki je priznala Palestino, poziva k rešitvi dveh držav, kar predpostavlja dokončno naslovitev Palestinske samostojnosti in neodvisnosti, razorožitev Hamasa, oblikovanje novega palestinskega vodstva in spoštovanje suverenosti, neodvisnosti in teritorialne celovitosti Izraela. Izrael to rešitev vztrajno zavrača. **Kakšno politiko naj Slovenija ubere v odnosu do izraelsko-palestinskega konflikta, bi se morala Slovenija pridružiti Odboru za mir oz. kakšne ukrepe bi sprejeli?**

(N: opredelite svojo politiko do vprašanja odnosa z Izraelom in do konflikta; pri vprašanju ne ponujamo konkretnih »nudge«, to bi predstavljalo prevelik poseg v vaše razmišljanje).

15. Antonio Gramsci, parafriziramo: Stari poveljni red počasi umira, nov se še ni rodil, smo v času pošasti? Slovenija kot manjša država spodbuja upravljanje mednarodnih odnosov, utemeljeno na pravilih oz. mednarodnem pravu (tako občem, kot pogodbenem). Povezujemo se z enakomislečimi državami. Prizadevamo si za multilateralno naslavljanje globalnih izzivov in podpiramo delovanje mednarodnih organizacij, ki delujejo v skladu s splošnimi načeli OZN ter zasledujejo cilje te organizacije. Obenem si prizadevamo za reformo, ki bo omogočala uničkovitejše delovanje OZN. Nekatere države poveljni mednarodni red utemeljen na pravilih razumejo kot preteklost oz. abstrakcijo, sedajnost pa bo krojil nov mednarodni red, utemeljen na ravnotežju moči in bilateralni ali minilateralni diplomaciji. **Opredelite stališče, ki bi ga morala Slovenija zagovarjati v odnosu do mednarodnega reda (tudi reforme OZN, Brettonwoodskih institucij), ter navedite konkretne ukrepe, s katerimi bi zagotavljali nadaljnjo vpetost Slovenije v globalno upravljanje.**

(N: podporniki, zagovorniki, nasprotniki na pravilih utemeljenega reda?; kakšna reforma OZN je potrebna – katerih teles (v kateri meri)?; katera pravila morajo ostati spoštovana – so katera, ki so manj pomembna (kaj je univerzalno obče pravo, kaj ne?); se moramo še naprej osredotočati na človekove pravice?; moramo reformirati tudi druge institucije – če da, katere, zakaj?).

16. Diplomacija je obraz države v tujini in poklic kariernega diplomata je specifičen. Kariera v diplomaciji predvideva opravljanje zahtevnih nalog na področju zunanje politike, veliko odrekovanja, selitve, opravljanje delovnih zadalžitev izven delovnega časa (pogosto tudi med vikendi), v nekaterih primerih težke delovne pogoje. Med drugim zahteva visoko izobrazbo, primeren osebni značaj, obvladanje tujih jezikov, prilagodljivost, iznajdljivost in zmožnost sooblikovanja zunanjepolitičnih odločitev. Diplomacija je življenski stil, ki ima vpliv na družino. Za prihodnost slovenske diplomacije je ključno, da zagotovimo ustrezno financiranje zunanje in notranje službe, usposobljene in nagrajene kadre ter diplomacijo javnosti ustrezno predstavimo. **S kakšnimi konkretnimi ukrepi bi zagotovili kontinuiteto zaposlovanja najboljših kadrov v vrstah slovenske diplomacije?**

(N: je področje ustrezno urejeno - dobre razmere?; ustrezna reforma plač javnega sektorja?; ustrezni dodatki za družinske člane, otroke; šolanje; nagrajevanje (česa, kako?); napredovanje tistih, ki se dokažejo; ustrezen magistrski program za bodoče diplomate; dobre prakse s tujine?....)

gajst.

Prizadevamo si za dvig kulture zunanje politike v Sloveniji.
Storimo to že pred volitvami.

gajst.